

NYKYHETKEN ARVIOINNISTA

VSDTP:n edessäolevan Yleisvenäläisen konferenssin päiväjärjestykseen on asetettu kysymys: „Nykyinen tilanne ja puolueen tehtävät”. Puolueemme järjestöt ovat jo alkaneet — Moskova ja Pietari ovat siinä suhteessa edellä kaikista muista keskuksista — järjestelmällisesti pohtia tätä kysymystä, jolla on epäilemättä äärettömän tärkeä merkitys.

Nykyisenä vapautusliikkeen hiljaisuuden, taantumuksen riehunnan, demokraattien leirissä tapahtuvien petosten ja masennuksen, sosialidemokraattisten järjestöjen kriisin ja osittaisen hajoamisen kautena käy erikoisen välttämättömäksi ottaa huomioon ennen kaikkea vallankumouksemme ensimmäisen kamppailun antamat tärkeimmät opetukset. Emme puhu tässä taktillisista opetuksista sanan ahtaassa mielessä, vaan puhumme ensin vallankumouksen yleisistä opetuksista, ja sen mukaisesti ensimmäinen kysymyksemme onkin oleva tällainen: minkälaisia ovat ne objektiiviset muutokset, joita on tapahtunut Venäjällä luokkaryhmityksessä ja poliittisissa voimasuhteissa vuodesta 1904 vuoteen 1908? Tärkeimmät muutokset voidaan mielestämme sisällyttää viiteen seuraavaan: 1) Itsevaltiuden agraari-politiikka talonpoikaiskysymyksessä on periaatteessa muuttunut kovasti; vanhan yhteisön tukemisen ja lujittamisen tilalle on tullut politiikka, jonka tarkoituksena on sen jouduttettu hävittäminen ja rosvoaminen poliisimenetelmin. 2) Mustasotnialaisen aateliston ja suurporvariston edustus on ottanut valtavan askelen eteenpäin: aateliston ja kauppiaiden entisten paikallisten valinnallisten komiteain asemesta, sellaisten hajallisten ja satunnaisten yritysten asemesta, joita tehtiin niiden yleisvenäläisen edustuksen

aikaansaamiseksi, on olemassa yhtenäinen edustuselin — Valtakunnanduuma, jossa näille mainituille luokille on turvattu mitä täydellisin valta-asema. Liberaalien ammattialojen edustus — talonpoikaistosta ja proletariaatista puhumattakaan — on painettu lisäksi ja lisäpainon osaan tässä muka „perustuslaillisessa” laitoksessa, jonka on määrä lujittaa itsevaltiutta. 3) Tämän ajan kuluessa luokat ovat Venäjällä ensi kerran toimittaneet rajankäynnin ja määrättyneet avoimessa poliittisessa taistelussa: nykyään olemassa olevat julkiset ja salaiset poliittiset puolueet (oikeammin sanoen: puolittain salaiset, sillä vallankumouksen jälkeen Venäjällä ei ole aivan „salaisia” puolueita) tulkitsevat ennen näkemättömän täsmällisesti luokkien etuja ja katsantokantoja, luokkien, jotka ovat kolmessa vuodessa kypsyneet sata kertaa enemmän kuin sitä edeltäneen puolen vuosisadan kuluessa. Mustasotnialainen aatelisto, kansallis-„liberaalinen” porvaristo, pikkuporvarillinen demokratia (trudovikit ja niiden vähäinen vasemmistosiipi — eserrät) sekä proletaarinen sosialidemokratia ovat kaikki käyneet tänä aikana läpi kehityksensä „sikiö”-asteen ja määränneet — ei sanoissa, vaan tosiasioilla ja joukkojen teoilla — luontonsa moniksi, sangen moniksi vuosiksi eteenpäin. 4) Se, mitä ennen vallankumousta nimitettiin liberaalisiksi ja liberaalis-narodnikkilaisiksi „yhteiskuntapiireiksi” eli yleensä koko „kansakunnan” „valistuneeksi” osaksi ja sen edustajaksi, — varakkaan, aatelisten intelligentti-„opposition” laaja kerros, „opposition”, joka vaikutti joltain eheältä, yhtäläiseltä, zemstvoja, yliopistoja, koko „säädyllyistä” lehdistöä j.n.e. j.n.e. elähdyttävältä, — kaikki nämä toivat ilmi vallankumouksessa sen, että ne ovat porvariston ideologeja ja kannattajia, kaikki nämä ottivat kaikille nyt aivan ilmeisen *vastavallankumouksellisen* asenteen sosialistisen proletariaatin ja demokraattisen talonpoikaiston käymän *joukko*-taistelun suhteen. Vastavallankumouksellinen liberaalinen porvaristo on syntynyt ja kasvaa. Tätä tosiasiaa ei tee olemattomaksi se, että „edistyksellinen” julkinen lehdistö kieltää sen, eikä sekään, että meidän opportunistimme, menshevikit, ovat siitä vaiti eivätkä ymmärrä sitä. 5) Miljoonaiset väestöjoukot ovat saaneet käytännöllistä *kokemusta* todellisen joukkotaistelun ja välittömän vallankumoustaistelun mitä erilaisimpien muotojen alalla, aina „yleislakkoon”, tilanherrojen häätämiseen, heidän

kartanoittensa polttamiseen ja avoimeen aseelliseen kapinaan saakka. Ken on jo ennen vallankumousta ollut vallankumouksellinen tai luokkatietoinen työläinen, hän ei jaksakaan heti käsittää kaikessa valtavuudessa tämän tosiasian äärettömyyttä merkitystä, tosiasian, joka on aiheuttanut mitä syvällisimmän muutoksen hyvin monissa entisissä käsityksissä poliittisen kriisin kehityksen kulusta, tämän kehityksen vauhdista, joukkojen käytännössä luoman historian dialektiikasta. Tämän kokemuksen huomioonottaminen *joukkojen* taholta on näkymätön, raskas ja hidas prosessi, jolla on paljon tärkeämpi merkitys kuin monilla valtion poliittisen elämän pintailmiöillä, jotka houkuttelevat lapsenkengissä kulkevia poliitikkoja — ei yksistään vasta-alkajia, vaan toisinaan hyvin „kunnioitettavassakin” iässä olevia. Proletaarijoukkojen johtava osuus koko vallankumouksessa ja taistelun kaikilla vainioilla, katukulkueista alkaen, jatkuen sitten kapinana ja päättyen (kronologisessa järjestyksessä ottaen) „parlamentaariseen” toimintaan, on tänä kautena, kokonaisuutena otettuna, ilmennyt selvästi kaikille.

Tällaiset ovat ne objektiiviset muutokset, jotka ovat kaivanneet kuilun lokakuun edellisen Venäjän ja nyky-Venäjän välille. Tällaiset ovat kolmen vuoden *yhteenvedot* historiamme mitä sisältörikkaimmalta kaudelta, — tietysti, niin sanoaksemme, yleiset yhteenvedot, mikäli muutamain sanoin voidaan hahmotella kaikkein tärkein ja oleellisin. Tarkastelkaamme nyt niitä taktiikan alalla tehtäviä johtopäätelmiä, joihin nämä yhteenvedot velvoittavat.

Itsevaltiuden agrariipolitiikan muutoksella on äärettömän suuri merkitys sellaiselle „talonpoikaiselle” maalle kuin Venäjä. Tämä muutos ei ole sattuma, se ei ole ministeristön suunnan heilahtelua eikä virkavallan keksintöä. Ei, se on mitä syvällisin „siirros” *agraaribonapartismiin* suuntaan, liberaalisen (sanon taloustieteellisessä mielessä, s.o. = porvarillisen) politiikan suuntaan talonpoikain maanomistussuhteiden alalla. Bonapartismi on monarkian luovimista, monarkian, joka on kadottanut vanhan, patriarkallisen eli feodaalisen, yksinkertaisen ja taajan tukinojansa, — monarkian, jonka on pakko tasapainotaitella, ettei putoaisi, — liehitellä voidakseen hallita, — lahjoa ollakseen mieliksi, — veljeillä yhteiskunnan pohjasakan, suoranaisten varkaiden ja veijarien kanssa pysyäkseen pystyssä muutenkin eikä ainoastaan pistinten varassa. Bonapartismi on monarkian

objektiivisesti väistämätön evoluutio jokaisessa porvarillisessa maassa, evoluutio, jota Marx ja Engels ovat tarkkailleet useiden Euroopan uusimmasta historiasta otettujen tosiasian valossa. Eikä Stolypinin agraaribonapartismikaan, Stolypinin, jota tässä kohtaa tukevat täysin tietoisesti ja järkkymättömän vankasti sekä mustasotnialaiset tilanherrat että lokakuulainen porvaristo, olisi voinut edes syntyä, saattikka pysyä pystyssä nyt jo kahden vuoden ajan, ellei itse yhteisö Venäjällä kehittyisi kapitalistisesti, ellei yhteisön sisällä muodostuisi jatkuvasti aineksia, joita itsevaltius saattoi alkaa liehitellä, joille se saattoi sanoa: „rikastukaa!”, „ryöstä yhteisöä, mutta tue minua!”. Sen vuoksi jokainen Stolypinin agraaripolitiikasta esitetty arviointi, jossa toisaalta ei otettaisi huomioon sen bonapartelaaisia menetelmiä ja toisaalta sen porvarillista (= liberaalista) olemusta, olisi ehdottomasti virheellinen.

Sen hämärän aavistuksensa, että Stolypinin agraaripolitiikka on bonapartismia, meidän liberaalimme esimerkiksi ilmaisevat siten, että hyökkäilevät tämän politiikan poliisimaista luonnetta vastaan, virkamiesten idioottimaista talonpoikain elämään sekaantumista j.n.e. j.m.s. vastaan. Mutta kun kadetit alkavat itkeä maalaisolojemme „ikivanhojen” perusteiden väkivaltaista särkemistä, muuttuvat he *taantumukselliseksi* ruikuttajiksi. Venäjän kehitys on mahdotonta ilman Venäjän vanhan maaseudun perusteiden väkivaltaista, vallankumouksellista särkemistä. Taistelua käydään *yksinomaan* siitä,— vaikka monet, hyvin monet sen osanottajista eivät sitä tajuakaan,— tuleeko tämä väkivalta olemaan tilanherramonarkian väkivaltaa talonpoikia kohtaan vaiko talonpoikaistasavallan väkivaltaa tilanherroja kohtaan. Kummassakin tapauksessa on *kiertämätöntä* porvarillinen eikä mikään muu agraarivallankumous Venäjällä, mutta edellisessä tapauksessa se on oleva hidas ja tuskallinen, jälkimmäisessä nopea, laaja ja vapaa. Työväenpuolueen taistelu tämän toisen tien puolesta on ilmaistu ja tunnustettu agraariohjelmassamme — ei sen siinä osassa, jossa esitetään tolkuton „kunnallistaminen”, vaan siinä, jossa puhutaan *kaikkien tilanherrain* maiden *konfiskoinnista*. Kolmen vuoden kokemuksen jälkeen ehkä vain menshevikkien joukossa saattaa enää löytyä ihmisiä, jotka eivät näe tämän konfiskoinnin puolesta käytävän taistelun ja tasavallan puolesta käytävän taistelun välistä yhteyttä. Stolypinin

agraaripolitiikka, jos se pysyisi voimassa pitkän pitkät ajat, jos se loisi maaseudulla lopullisesti aivan uudelleen kaikki maanomistussuhteet puhtaasti porvarillisille perusteille, voisi pakottaa meidät luopumaan kaikkinaisesta agraariohjelmasta porvarillisessa yhteiskunnassa (tähän mennessä eivät *edes* menshevikit eivätkä menshevikkien keskuudessa olevat Tsherevaninitkaan ole menneet niin pitkälle, että olisivat luopuneet agraariohjelmastamme). Mutta Stolypinin politiikka ei millään muotoa voi saada meitä nyt muuttamaan taktiikkaamme. Koska ohjelmassa sanotaan „kaikkien tilanherrain maiden konfiskointi”, niin vain pikkulapset voivat olla huomaamatta siitä johtuvaa vallankumouksellista (sanan välittömässä ja ahtaassa merkityksessä vallankumouksellista) taktiikkaa. Ja olisi väärin asettaa kysymystä näin: jos Stolypinin politiikka „romahtaa”, niin lähellä on siis nousu, ja päinvastoin. Bonapartelaisten menetelmien romahtaminen ei vielä ole sen politiikan romahtamista, jonka tarkoituksena on kulakkien toimittama yhteisön hävittäminen. Ja päinvastoin, Stolypinin „menestys” maaseudulla nyt ja lähivuosina tulee *itse asiassa* enemmän lietsomaan kuin sammuttamaan taistelua talonpoikaiston sisällä, sillä „päämäärään”, s.o. *puhtaasti* porvarillisen talonpoikaistalouden lopulliseen ja täydelliseen vakiintumiseen, ei voida päästä muuten kuin pitkällistä ja erittäin pitkällistä tietä. Stolypinin „menestys” lähivuosina voisi parhaassa tapauksessa johtaa siihen, että erottuisi tietoisesti vastavallankumouksellisten, lokakuulaismielisten talonpoikain kerros, mutta juuri tällainen varakkaan vähemmistön muodostuminen poliittisesti tietoiseksi yhdistyneeksi voimaksi merkitsisi väistämättömästi jättiläismäistä sysäystä suurten demokraattisten joukkojen poliittisen tietoisuuden kehittymiselle ja niiden yhteenliittymiselle tätä vähemmistöä vastaan. Me sosialidemokraatit emme voisi toivoakaan mitään sen parempaa kuin on se, että „nylkyrien” ja „yhteisön” välillä käynnissä oleva alkuvoimainen, hajanainen ja umpimähkäinen taistelu muuttuisi lokakuulaisten ja trudovikkien tietoiseksi ja avoimeksi taisteluksi.

Siirtykäämme Duuma-kysymykseen. Epäilemättä tämä mustasotnialais-„perustuslaillinen” laitos sinänsä edustaa aivan samoin absoluuttisen monarkian kehitystä bonapartismien tietä. Kaikki ne bonapartismien piirteet, jotka edellä osoitimme, näkyvät vallan havainnollisina sekä nykyisessä

vaalilaissa että väärentämällä aikaansaadussa mustasotnia-laisten ynnä lokakuulaisten enemmistössä, siinä, että leikitään Euroopan jäljittelyä ja tavoitellaan lainoja, joiden käyttöä „kansanedustajat” muka valvovat, sekä siinä, että itsevaltius täydellisesti hylkii käytännöllisessä politiikassaan kaikkia Duumassa käytyjä keskusteluja ja sen kaikkia päätöksiä. Ristiriita, joka vallitsee todellisuudessa täydellisesti hallitsevan mustasotnialaisen itsevaltiuden ja porvarillisen „perustuslain” näennäisyyden välillä, tulee yhä selvempänä esiin ja tuo tullessaan uuden vallankumouksellisen kriisin aineksia. Itsevaltiutta on haluttu verhota, vaatettaa, kaunistella Duuman avulla; todellisuudessa mustasotnialais-lokakuulainen Duuma tuo ilmi, paljastaa ja näyttää jokaisena elinpäivänään yhä enemmän valtiovaltamme todellisen luonteen, sen todelliset luokkaperustat ja sen bonapartismin. Tämän yhteydessä ei voida olla palauttamatta mieliin Engelsin tavattoman syvämielteistä lausuntoa (kirjeessä Bernsteinille elokuun 27 pltä vuonna 1883⁹¹) siitä, mikä merkitys on *siirtymisellä* absoluuttisesta monarkiasta perustuslailliseen monarkiaan. Silloin kun liberaalit yleensä ja eritoten venäläiset kadetit pitivät tällaista siirtymistä paljon puhutun „rauhanomaisen” edistyksen ilmauksena ja sen takeena, Engels osoitti sen historiallisen merkityksen, mikä perustuslaillisella monarkialla on valtiomuotona, joka helpottaa feodaalien ja porvariston välistä *ratkaisevaa* taistelua. „Aivan samoin”, kirjoitti Engels, „kuin feodalismien ja porvariston välistä taistelua ei voitu viedä ratkaisevaan päätökseen vanhan absoluuttisen monarkian oloissa, vaan vasta perustuslaillisen monarkian vallitessa (Englanti, Ranska vuosina 1789—1792 ja 1815—1830), samoin porvariston ja proletariaatin välinen taistelukin voidaan viedä ratkaisevaan päätökseen vain tasavallan oloissa”. Engels sanoo tässä perustuslailliseksi monarkiaksi muun muassa myös vuoden 1816 Ranskaa, jolloin kuuluisa Chambre introuvable, mustasotnialainen, vastavallankumouksellinen edustajakamari, riehui ja raivosi valkoisen terrorin apuna vallankumousta vastaan ja varmaan yhtä innokkaasti kuin meidän kolmas Duumamme. Mitä se merkitsee? Tunnuستاako Engels todella perustuslailliseksi laitoksiksi tilanherrojen ja kapitalistien edustajain taantumukselliset kokoukset, jotka tukevat itsevaltiutta taistelussa vallankumousta vastaan? Ei. Se merkitsee, että historiassa on

sellaisia tilanteita, jolloin perustuslakia väärentävät laitokset aiheuttavat todellisen perustuslain puolesta käytävän taistelun kiihtymisen ja ovat etappina uusien *vallankumouksellisten* kriisien kehityksessä. Vallankumoksemme ensimmäisen kamppailun aikana väestön enemmistö uskoi vielä siihen, että voidaan saada aikaan sovinto todellisen perustuslain ja itsevaltiuden välillä; kadetit rakensivat koko politiikkansa tämän uskon järjestelmälliseen ylläpitämiseen kansan keskuudessa, ja trudovikit kulkivat ainakin puolittain kadettien perässä tässä kohdassa. Nyt itsevaltiutus näyttää kolmannella Duumallaan kansalle kokemusperäisesti, minkälaiseen „perustuslakiin” itsevaltiutus voi „suostua”, ja joututtaa siten entistä laajemman ja päättäväisemmän *itsevaltiustavastaisen* taistelun hetkeä.

Tästä muuten johtuu, että vanhan tunnuksemme „alas itsevaltiutus” vaihtaminen „alas kolmas Duuma”-tunnukseen olisi kerrassaan väärin. Minkälaisissa oloissa tuollaisella tunnuksella kuin „alas Duuma” voisi olla merkitystä? Oletakaamme, että edessämme on liberaalinen, reformistinen sovittelija-Duuma sellaisen mitä kärkevimmän vallankumouksellisen kriisin kaudella, joka on jo kypsytynyt suoranaiseksi kansalaissodaksi. On täysin mahdollista, että sellaisella ajankohdalla voisi tunnukseksi tulla „alas Duuma”, s.o. alas tsaarin kanssa käytävät rauhanneuvottelut, alas pettävä „rauhan” laitos, me kutsumme välittömään rynnistykseen. Ja päinvastoin, oletakaamme, että edessämme on aikansa eläneen vaalilain nojalla valittu perin taantumuksellinen Duuma eikä maassa ole kärkevää vallankumouksellista kriisiä; tunnus „alas Duuma” voisi silloin muodostua vaalilain uudistuksen puolesta käytävän taistelun tunnukseksi. Meillä ei ole mitään kummankaan tapauksen kaltaista. III Duuma ei ole sovittelija-Duuma, vaan suorastaan vastavallankumouksellinen Duuma, se ei verhoa itsevaltiutta, vaan paljastaa sitä, eikä sillä ole itsenäistä merkitystä missään suhteessa: ei kukaan eikä missään odota siltä edistyksellisiä reformeja; kukaan ei ajattele, että tsarismmin todellisen vallan ja voiman lähteenä on tämä biisonien kokous. Kaikki ovat samaa mieltä siitä, ettei tsarismi nojaudu siihen, vaan käyttää sitä hyväkseen, että tsarismi voi harjoittaa täydellisesti nykyistä politiikkaansa, vaikka tällaisen Duuman koollekutsumista lykkäisiinkin (niinkuin Turkki „lykkäsi” parlamentin koollekutsumista

vuonna 1878⁹²) tai vaikka sen sijasta kutsuttaisiin koolle „Zemski sobor” tai jokin muu sen tapainen j.n.e. Tunnus „alas Duuma” merkitsisi perustaistelun keskittämistä juuri sellaista laitosta vastaan, joka ei ole itsenäinen, päätösvaltainen eikä näyttele tärkeintä osaa. Tällainen tunnus on väärä. Meidän on säilytettävä vanha tunnus „alas itsevaltius” ja „eläköön Perustava kokous”, koska juuri itsevaltius pysyy yhä edelleen todellisena valtana, todellisena taantumuksen tukena ja suojamuurina. Itsevaltiuden kukistuminen on kiertämättä merkitsevä III Duuman syrjäyttämistä (ja sitä paitsi vallankumouksellista syrjäyttämistä), koska se on tsarismin laitoksia; III Duuman kukistuminen sinänsä merkitsisi joko tuon saman itsevaltiuden uutta seikkailua tai tuon saman itsevaltiuden yritystä panna toimeen reformi, sellainen, joka on pettävä ja vain näyttää reformilta*.

Edelleen. Olemme nähneet, että ensimmäisen vallankumoussamppailun kolmen vuoden aikana poliittisten puolueiden luokkaluonne määräytyi erittäin voimakkaasti ja selvästi. Tästä seuraa, että kaikissa päätelmissä nykyisestä poliittisten voimatekijäin suhteesta, tämän suhteen muuttumisen suunnasta j.n.e. tulee ottaa huomioon nämä historian kokemuksen tarjoamat konkreettiset asiatiedot eikä nojautua abstraktisiin „yleisiin järkeilyihin”. Euroopan valtioiden koko historia todistaa, että juuri välittömän vallankumoustaistelun kausina lasketaan niin syvälliset ja vankat perustat luokkaryhmyyksille ja suuriin poliittisiin puolueisiin jakautumiselle, että ne kestävät sitten jopa kaikkein pitimpienkin seisauskausien ajan. Erinäiset puolueet voivat piiloutua maanalaisuuteen ja olla antamatta tietää itseltään, ne voivat vetäytyä syrjään poliittisen näyttämön etualalta, mutta pienimmänkin elpymisen tapahtuessa poliittiset perusvoimat astuvat taas kiertämättä esiin, mahdollisesti muuttuneessa muodossa, mutta niiden toiminta pysyy luonteensa ja suuntansa puolesta ehdottomasti samana, siksi kunnes yhden tai toisen tappion kärsineen vallankumouksen objektiiviset tehtävät tulevat ratkaistuiksi. Sen tähden olisi esimerkiksi mitä suurinta lyhytnäköisyyttä arvella, että koska paikkakunnilla ei ole trudovikkijärjestöjä ja koska

* Seuraavassa numerossa tarkastelemme „Duuma”-taktiikkakäsymyksen toista puolta ja erittelemme toveri otzovistin „kirjeen”, joka on julkaistu „Rabotsheje Znamjan” 5. numerossa. (Ks. tätä osaa, ss. 279—296. Toim.)

III Duuman trudovikkiryhmälle on ominaista erikoinen hämminki ja avuttomuus, niin sen vuoksi demokraattisen talonpoikaiston joukot ovat jo kokonaan hajaantuneet ja ettei niillä ole oleellista merkitystä uuden vallankumouksellisen kriisin syvenemisprosessissa. Sellainen katsomus on vain menshevikkien arvolle sopiva, menshevikkien, jotka luisuvat yhä enemmän mitä alhaisimpaan „parlamenttikretinismiin” (ottakaa vaikkapa heidän todella häpeälliset, luopiomaiset esiintymisensä illegaalista puoluejärjestöä vastaan). Marxilaisten on tiedettävä, että edustusehdot yksinpä kaikkein ihanteellisimmassakin porvarillisessa parlamentissa eikä ainoastaan meidän mustasotniaalaisessa Duumassamme tulevat aina muodostamaan keinotekoista epäsuhdetta eri luokkien todellisen voiman ja sen heijastuksen välillä, jonka se saa edustuslaitoksessa. Esimerkiksi liberaalinen porvarillinen intelligenssi näyttää parlamenteissa aina ja kaikkialla sata kertaa voimakkaammalta kuin mitä se on todellisuudessa (ja meidänkin vallankumouksessa opportunistisocialidemokraatit pitivät kadetteja niinä, miltä he näyttävät), ja päinvastoin, pikkuporvariston (vuoden 1848 porvarillisten vallankumousten kaudella kaupunkien pikkuporvariston ja meillä maaseudun pikkuporvariston) erittäin laajat demokraattiset kerrokset esiintyvät usein tavattoman tärkeänä tekijänä joukkojen avoimessa taistelussa, samalla kun niiden parlamenttiedustus on aivan mitätöntä.

Kun talonpoikaistomme astui vallankumoukseen, oli sen tietoisuus äärettömästi heikompaa kuin toisaalta liberaalisen porvariston ja toisaalta sosialistisen proletariaatin. Siksi vallankumous aiheutti sille kaikkein eniten raskaita, mutta hyödyllisiä pettymyksiä, kaikkein eniten katkeria, mutta sen pelastukseksi koituvia opetuksia. On aivan luonnollista, että se sulattaa näitä opetuksia varsin vaivalloisesti ja varsin hitaasti. On aivan luonnollista, että monet intelligenssin joukossa olevat „radikaalit” tulevat tällöin kadottamaan kärsivällisyytensä ja viittaamaan kintaalla kaikelle, samoin eräät socialidemokraattiset poroporvarit, joiden kasvoille ilmestyy heti halveksuva ilme, kun he kuulevat mainittavankin jostain talonpoikaismokradiasta, mutta joille tulee sen sijaan vesi suuhun heti, kun vain vilkaisevatkin „valistuneisiin” liberaaleihin. Mutta valveutunut proletariaatti ei pyyhkäise niin helposti muististaan sitä, mitä se näki ja mihin

se osallistui syksyllä ja talvella 1905. Ja kun otamme huomioon voimasuhteen vallankumouksessamme, niin meidän on tiedettävä, että todella laajan yhteiskunnallisen nousun, todella lähenevän vallankumouksellisen kriisin ehdottomana tunnusmerkkinä nykyisellä Venäjällä on kiertämättä oleva talonpoikaiston liikehtiminen.

Liberaalinen porvaristo on meillä lähtenyt vastavallankumouksen tielle. Sen voivat kieltää vain urhoolliset Tsherevaninit ja „Golos Sotsial-Demokratian” toimittajat, jotka pelkurimaisesti luopuvat aateveljestään ja asetoveristaan. Mutta jos joku tekisi tästä porvarillisten liberaalien vastavallankumouksellisuudesta sen johtopäätelmän, ettei heidän oppositiollaan ja tyytymättömyydellään, heidän selkkauksillaan mustasotnialaisten tilanherrojen kanssa taikka yleensä porvariston eri ryhmien keskinäisellä kilpailulla ja taistelulla voi olla mitään merkitystä uuden nousun kasvu-prosessissa, niin se olisi äärettömän suuri virhe ja todellista nurinpäin käännettyä menshevismää. Venäjän vallankumouksen kokemus samoin kuin muidenkin maiden kokemus todistaa kumoamattomasti, että kun ovat olemassa syvän poliittisen kriisin objektiiviset edellytykset, niin vähäisimmilläänkin ja sellaisilla selkkauksilla, jotka näyttävät olevan sangen kaukana todellisesta vallankumouksen ahjosta, saattaa olla mitä vakavin merkitys alkuaiheena, pisarana, joka täyttää maljan kukkuroilleen, mielialoissa tapahtuvan käänteen alkuna j.n.e. Palautamme mieleen, että zemstvokampanja ja liberaalien anomukset vuonna 1904 olivat niin omalaa-tuisen ja puhtaasti proletaarisen „anomuksen” kuin tammi-kuun 9 päivän edeltäjiä. Zemstvokampanjasta puheen ollen bolshevikit eivät silloin kiistäneet sitä vastaan, että tätä kampanjaa pitää käyttää proletaaristen mielenosoitusten hyväksi, vaan sitä vastaan, kun nämä mielenosoitukset haluttiin (menshevikkimme halusivat) rajoittaa zemstvo-kokousten salien puitteisiin, sitä vastaan, kun zemstvomiesten edessä järjestettävät mielenosoitukset julistettiin mielenosoitusten korkeimmaksi tyypiksi, sitä vastaan, kun mielenosoituksia suunniteltaessa pidettiin silmällä sitä, ettei säilytetä liberaaleja. Toinen esimerkki: ylioppilasliikkeet. Maassa, joka elää porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kautta ja jossa yhäti kiihtyvällä vauhdilla karttuu palavaa ainesta, nämä liikkeet voivat helposti osoittautua sellaisten tapahtumien aluksi, jotka menevät paljon pitemmälle

kuin pieni ja erillinen selkkaus asiain hoitamisesta valtionhallinnan jollakin vissillä alalla. Sosialidemokratia, harjoittaessaan proletariaatin itsenäistä luokkapoliittikkaa, ei tietenkään tule koskaan sopeutumaan sen enempiä ylioppilaiden taisteluun, uusiin zemstvo-edustajakokouksiin kuin keskenään riitaantuneiden porvaristoryhmien kysymyksenasetteluunkaan, se ei tule koskaan antamaan tälle perhetorailulle itsekeskeistä merkitystä j.n.e. Mutta juuri sosialidemokraattien puolue on koko vapaustaistelua johtavan luokan puolue, sen on ehdottomasti käytettävä kaikkia ja kaikenlaisia selkkauksia, kärjistettävä niitä, laajennettava niiden merkitystä, sidottava niihin vallankumouksellisten tunnusten puolesta käytävä agitaationsa, levitettävä tietoa näistä selkkauksista laajojen joukkojen keskuuteen, innostuttava näitä joukkoja itsenäisiin ja avoimiin esiintymisiin omine vaatimuksineen j.n.e. Vuoden 1793 jälkeen Ranskassa syntyi ja alkoi järkkymättä kasvaa vastavallankumouksellinen liberaalinen porvaristo, mutta siitä huolimatta sen eri ryhmien väliset selkkaukset ja taistelu ovat sadan vuoden ajan senkin jälkeen olleet milloin yhdessä, milloin toisessa muodossa uusien vallankumousten aiheena, vallankumousten, joissa proletariaatti on alati esiintynyt tärkeimpänä liikkeellepanevana voimana ja jotka se *on vienyt* tasavallan pystyttämiseen asti.

Tarkastelkaamme nyt kysymystä porvarillis-demokraattisen vallankumouksemme johtavan ja etumaisen luokan, proletariaatin, hyökkäystaistelun ehdoista. Moskovalaiset toverit, käsitellessään tätä kysymystä, korostivat aivan oikein tässä yhteydessä teollisuuspuolan perustavaa merkitystä. He ovat koonneet tavattoman mielenkiintoista aineistoa tästä pulasta, arvioineet Moskovan ja Lodzin välisen taistelun merkityksen, tehneet useita oikaisuja eräisiin tähän saakka vallitsevina olleisiin käsityksiin. Nyt pitää vain toivoa, ettei tämä aineisto jäisi näivettymään Moskovan komitean tai Moskovan piirikuntakomitean valiokuntiin, vaan että se muokattaisiin ja saatettaisiin lehdistön palstoille koko puolueen pohdittavaksi. Me puolestamme rajoitumme tekemään muutamia huomautuksia kysymyksenasettelusta. Kiistanalaista on muun muassa se, mihin suuntaan pula vaikuttaa (yleisesti tunnustetaan, että hyvin lyhyen ja vähäisen elpymisen jälkeen teollisuudessamme vallitsee jälleen raskas pulaa lähentelevä lamaannus). Eräät

sanovat: työläisten hyökkäävä taloudellinen taistelu on edelleenkin mahdotonta, siis vallankumouksellinen nousu on lähiaikoina mahdoton. Toiset sanovat: kun taloudellisen taistelun käyminen ei ole mahdollista, niin se sysää käymään poliittista taistelua, ja sen tähden vallankumouksellinen nousu on lähiaikoina kiertämätön.

Mielestämme kumpaistenkin järkeilyt pohjautuvat eräaseen virheeseen, nimittäin mutkallisen kysymyksen yksinkertaistamiseen. Teollisuuspulan yksityiskohtaisella tutkimisella on epäilemättä mitä tärkein merkitys. Mutta epäilemätöntä on myöskin se, etteivät mitkään, eivät edes ihanteellisen tarkat tiedot pulasta voi itse asiassa antaa myönteistä tai kielteistä vastausta läheistä vallankumouksellista nousua koskevaan kysymykseen, sillä tämä nousu riippuu vielä tuhansista muista tekijöistä, joita etukäteen on mahdoton ottaa huomioon. Syvälliset poliittiset kriisit eivät ole mahdollisia, ellei ole maan agraaripulan ja teollisuuden lamatilan muodostamaa yleistä pohjaa, se on kieltämätöntä. Mutta vaikka yleinen pohja onkin olemassa, niin tästä ei vielä voida tehdä johtopäätöstä, tuleeko lamatila jonkin aikaa pidättämään työläisten joukkotaistelua yleensä vai sysääkö *tämä sama* lamatila tapahtumien *vississä vaiheessa* poliittiseen taisteluun uusia joukkoja ja vereksiä voimia. Tämän kysymyksen ratkaisemiseksi voi olla vain yksi tie: on tarkasti seurattava maan koko poliittisen elämän valtimon sykintää ja erikoisesti laajojen proletaarijoukkojen liikehtimisen ja mielialojen tilaa. Viime aikana esimerkiksi useat puoluetoimitsijain tiedotukset eri puolilta Venäjää, sekä teollisuus- että maanviljelysseuduilta, todistavat sitä, että mielialoissa tapahtuu epäilemättä virkistymistä, että tulee uusia voimia, että mielenkiinto agitaatioon voimistuu j.n.e. Kun rinnastamme siihen toisaalta ylioppilaiden joukko-kuohunnan alkua ja toisaalta zemstvo-edustajakokousten henkiinherättämisyrityksiä, niin voimme todeta, että on tapahtunut vissi käänne, jotain sellaista, mikä rikkoo viimeisten puolentoista vuoden täydellisen seisaustilan. Kuinka voimakas tämä käänne on oleva, onko se avoimen taistelun uuden aikakauden aattoa j.n.e.,—sen näyttävät tosiasiat. Kaikki, minkä nyt voimme tehdä, kaikki, mitä meidän on joka tapauksessa tehtävä, on voimien jännittäminen illegaalisen puoluejärjestön lujittamiseen ja agitaation voimistamiseen kymmenkertaiseksi proletariaatin joukkojen

keskuudessa. Vain agitaatio kykenee näyttämään laajassa mitassa joukkojen todellisen mielialan, vain agitaatio luo kiinteän vuorovaikutuksen puolueen ja koko työväenluokan välille, vain se, että poliittisen agitaation tarkoitusten hyväksi käytetään jokaista lakkoa, jokaista työväen elämän suurta tapahtumaa tai kysymystä, kaikkia selkkauksia hallitsevien luokkien sisällä tai näiden luokkien yksien tai toisten ryhmien selkkausta itsevaltiuden kanssa, samoin sosialidemokraattien jokaista esiintymistä Duumassa, hallituksen vastavallankumouksellisen politiikan jokaista uutta ilmausta j.n.e.,—vain tämä tällainen työ liittää jälleen yhteen vallankumouksellisen proletariaatin rivit, antaa pätevää aineistoa, jonka perusteella voidaan tehdä päätelmiä siitä, kuinka nopeasti kypsyvät edellytykset uusia ja entistä ratkaisevampia suurtaisteluja varten.

Tehkäämme yhteenveto. Yleiskatsaus vallankumouksen tuloksiin ja nykyisen ajankohdan oloihin osoittaa selvästi, että vallankumouksen objektiiviset tehtävät ovat ratkaisevampia. Siirros bonapartismiin suuntaan, joka on tapahtunut niin itsevaltiuden agrariipolitiikassa kuin sen yleisessäkin politiikassa sekä Duumassa että Duuman avulla, vain kärjistää ja laajentaa ristiriitaa toisaalta „villin tilanherran” herruuden ja mustasotnialaisen itsevaltiuden sekä toisaalta koko maan taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen tarpeiden välillä. Poliisi- ja kulakkiryännäkö maalaisjoukkojen kimppuun kärjistää taistelua näiden joukkojen sisällä ja tekee tämän taistelun poliittisesti tietoiseksi, lähentää, niin sanoaksemme, itsevaltiusvastaista taistelua jokaisen kylän jokapäiväisiin ja elintärkeisiin asioihin. Tällaisella ajankohdalla on erittäin välttämätöntä, että sosialidemokratia puolustaa vallankumouksellisen-demokraattisia vaatimuksia agrariikysymyksessä (tilanherrojen kaikkien maiden konfiskointi). Lokakuulainen mustasotnialais-Duuma, joka osoittaa havainnollisesti ja kokemusperäisesti, minkälaiseen „perustuslakiin” itsevaltius saattaa „suostua”, ja joka ei ratkaise ainoatakaan kysymystä maan talouskehityksen tarpeiden turvaamiseksi edes kaikkein ahtaimmissa puitteissa, muuttaa „perustuslain puolesta” käytävän taistelun vallankumoukselliseksi taisteluksi *itsevaltiutta vastaan*; erilliset selkkaukset porvariston eri ryhmien välillä sekä näiden ryhmien ja hallituksen välillä johtavat näissä oloissa nimenomaan tällaisen taistelun lähenemiseen. Maaseudun kurjis-

tuminen, lamatila teollisuudessa, yleinen tietoisuus siitä, ettei nykyisestä poliittisesta tilanteesta ole ulospääsyä ja että paljon puhuttu „rauhallinen perustuslaillinen” tie on toivoton, synnyttävät yhä uusia vallankumouksellisen kriisin aineksia. Meidän tehtävänä ei nyt ole jonkinlaisten uusien tunnuksien (sen tapaisten kuin „alas Duuma!”-tunnus „alas itsevaltius!”-tunnuksen asemesta) keinotekoinen sepitteleminen, vaan illegaalisen puoluejärjestön lujittaminen (menshevikkien taantumuksellisesta ulvonnasta huolimatta, menshevikkien, jotka hautaavat tätä järjestöä) ja laajan vallankumouksellis-sosialidemokraattisen agitaation kehittäminen, mikä yhdistää puoluetta lujasti proletariaatin joukkoihin ja mobilisoi näitä joukkoja.

„Proletari” № 38,
marraskuun 1 (14) pnä 1908

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan